

Verslag project 'maak de Maakplaats GROOT'

Korte samenvatting

Bij het borgen en uitbreiden van kunst en cultuur in het basis- en voortgezet onderwijs is de bibliotheek een verbindende factor tussen de verschillende partijen. De Maakplaats is een bestaand programma dat in de afgelopen drie maanden is geprofessionaliseerd en een vast onderdeel van de bibliotheek Stadsplein is geworden met een eigen ruimte.

De Maakplaats is een drempelloze plek waar kinderen van 7 jaar en ouder zich kunnen ontwikkelen op gebied van techniek, creativiteit en cultuur. Er is voor gekozen om de Maakplaats workshops in clubvorm aan te bieden. Dit heeft zowel praktische als didactische voordelen. Daarnaast leren de kinderen elkaar gedurende de reeks kennen. De bibliotheek is hierdoor een verbindende plek om te leren over techniek, creativiteit en cultuur én voor sociale contacten.

Opdracht

Onlangs hebben we samen met diverse organisaties in het educatieve en culturele gemeentelijke werkveld de intentie vastgelegd om **kunst en cultuur** te borgen en uit te breiden in het basis- en voortgezet onderwijs. Deze verantwoordelijkheid dragen we samen.

De bibliotheek is een **verbindende** factor tussen de verschillende partijen en kan hierdoor een bijdrage leveren aan de culturele ontwikkeling van het kind. De combinatiefunctionaris bij de bibliotheek kan hier een goede rol in hebben. Onder andere omdat we met veel scholen in Amstelveen een intensieve samenwerking hebben. We kunnen als bibliotheek niet alleen de partijen uit ons uitgebreide netwerk bij elkaar brengen maar ook zelf voor de uitvoering zorgen. Onze activiteiten zijn **laagdrempelig** toegankelijk en gastvrij. Kinderen voelen zich welkom in de bibliotheek. We houden rekening met bijvoorbeeld **meertaligheid**, gendergelijkheid en kleur. De wereld verandert snel en de maatschappij is mondiger dan eerder. We verbinden kinderen met elkaar en laten we hen met elkaar en elkaars **cultuur** kennismaken.

De Maakplaats:

Een van de bestaande programma's die we hiervoor hebben ontwikkeld is de Maakplaats. Het succes van de Maakplaats willen we graag **uitbreiden en professionaliseren**.

De Maakplaats is een plek waar kinderen van 4-12 jaar zich ontwikkelen op het gebied van **digitaal burgerschap, digitale techniek, (digitale) geletterdheid, kunst, literatuur en het vertellen van verhalen**. Leren door ervaringen op te doen op gebied van Informatica, Kunst en Techniek.

De Maakplaats is een plek waar kinderen in een **groep** werken. **Individueel of met de klas vanuit school, kinderopvang of buitenschoolse opvang**.

We willen de Maakplaats verder ontwikkelen met:

- sociale culturele* workshops
- creatieve workshops
- aanbod aanbieden/uitbreiden gemaakt voor bv (zomer)scholen, buitenschoolse opvang, kinderopvang en voortgezet onderwijs
- impactmeting en resultaatmeting ontwikkelen
- samenwerkingen uitbreiden met onderwijs, bedrijfsleven en verenigingsleven
- mogelijkheden onderzoeken om te werken met vrijwilligers, werkervaringsplekken en maatschappelijke stages

Methode

Om in de korte periode van drie maanden de Maakplaats uit te breiden en te professionaliseren is er actiegericht gewerkt. Wekelijks hebben wij een prioriteitenoverleg gehad.

Er is een vragenlijst uitgezet bij de ouders/verzorgers van de deelnemers van de eerste Maakplaats Club.

Tijdens een personeelsbijeenkomst is er een korte presentatie gehouden over de Maakplaats en de

plannen. Tijdens het kerstfeest is er een workshopsproeverij gehouden, hierdoor konden alle collega's en vrijwilligers kennismaken met de workshops voor meer interne bekendheid met de Maakplaats.

Er is al heel veel kennis en ervaring. Bij onze collega's, andere bibliotheken en Probiblio. Er is ook nieuwe kennis opgedaan tijdens landelijke Maakplaats bijeenkomsten.

Stand van zaken

Bij de start van het project is in kaart gebracht wat de knelpunten van de Maakplaats waren en is er een beknopte SWOT analyse gedaan. Hieruit is een nieuwe missie voortgekomen en zijn de doelen opgesteld. Zie de bijlagen voor een beknopte samenvatting van de Stand van zaken en de SWOT analyse.

Missie

De nieuwe missie luidt:

“Onze Maakplaats is een drempelloze plek voor kinderen (7+) waar ze zich kunnen ontwikkelen op het gebied van techniek, creativiteit en cultuur.”

De vorige missie was:

De Maakplaats is een plek in de Bibliotheek, waar kinderen van 4 tot 12 jaar zich ontwikkelen op het gebied van techniek en creativiteit.

Korte toelichting op de nieuwe missie:

Het is onze missie om de Maakplaats een drempelloze plek te laten zijn door ervoor te zorgen dat de financiële situatie van ouders/verzorgers geen belemmering is voor kinderen om een Maakplaats workshop te kunnen volgen.

De Maakplaats richt zich in de nieuwe missie op kinderen van 7 jaar en ouder. Uit een eerder intern onderzoek bleek dat de opkomst het hoogst is bij workshops voor kinderen van 7 jaar en ouder. Door ons te richten op kinderen van 7 jaar en ouder kunnen we ons specialiseren in ons aanbod. Er is gekozen om geen maximale leeftijd voor de workshops te stellen. Dit verlaagt hopelijk een drempel voor oudere kinderen om deel te nemen aan de Maakplaats. De Maakplaats richt zich naast techniek en creativiteit ook op cultuur. Naast de samenwerkingen met de culturele omgeving van de bibliotheek wordt bij het opstellen van de workshop inhoud uitgegaan van de drie kerndoelen van kunstzinnige oriëntatie van slo; kerndoel 54, 55 en 56. Concreet betekent dit dat de Maakplaats workshops in het teken van een betekenisvol thema worden gegeven, dat er een verband wordt gelegd met jeugdliteratuur en informatieve boeken en dat er zowel op het eigen maakproces en resultaat als dat van de anderen wordt gereflecteerd.

Doelen

De doelen zijn op vier thema's gebaseerd:

1. *Zichtbaarheid*
2. *Drempels*
3. *Ruimte*
4. *Professionalisering*

1. Zichtbaarheid

Interne zichtbaarheid

Het doel is om de interne zichtbaarheid van de Maakplaats / het Atelier te vergroten.

Ouders en kinderen komen zich vaak bij de balie melden voor de Maakplaats met de vraag waar de Maakplaats workshop gaat plaatsvinden. Ondanks dat de oude Maakplaats ruimte rolgordijnen van de Maakplaats had en er een banner voor de ruimte stond was het kennelijk niet zichtbaar genoeg.

De nieuwe Maakplaats ruimte / het Atelier is op een zichtbaardere locatie in de bibliotheek, direct naast de lift en tegenover de balie. Bij de inrichting van het Atelier blijft het belangrijk om duidelijk te maken wat er te doen is in de ruimte.

Een optie is om bewegwijzering op de vloer aan te brengen of routebordjes vanaf de trap en jeugdhoeck voorafgaand aan een activiteit neer te zetten.

Externe zichtbaarheid

De externe zichtbaarheid (fysiek en online) van de Maakplaats vergroten.

Het is belangrijk dat de Maakplaats onder de aandacht wordt gebracht bij de doelgroep van de Maakplaats.

Voor de deelnemers van de Maakplaats Club zijn sleutelhangers en tasjes besteld. De deelnemers krijgen de sleutelhanger en het tasje na de laatste Maakplaats Club als cadeautje. Dit is een leuke afsluiting van de club en tegelijkertijd promotiemateriaal voor de Maakplaats.

Flyers uitdelen na Maakplaats gerelateerde activiteiten blijft belangrijk om te doen.

Een doel is om te inventariseren op welke vaste plekken de flyers verspreid kunnen worden, zoals sport- en cultuurplekken. Dit wordt niet of niet structureel gedaan.

De Maakplaats webpagina en social media kanalen zichtbaarder maken.

De website is momenteel wat betreft tekst en beeld niet actueel.

De tekst kan op korte termijn aangepast worden. Het doel is om nieuw (bewegend)beeld materiaal te maken.

De Maakplaats kan ook nog zichtbaarder worden gemaakt met social media kanalen.

Op een vaste dag een aan post plaatsen met een aankondiging of met een inspirerend filmpje. Dat kan het leuker maken om de kanalen te gaan volgen.

Communicatie; intern en extern

Interne communicatie

Kennis over de Maakplaats bij alle collega's vergroten.

Dit was een belangrijk doel zodat alle collega's en vrijwilligers ouders en kinderen nog beter kunnen enthousiasmeren voor de Maakplaats.

Dit hebben we op verschillende manieren proberen te bereiken.

Tijdens de personeelsbijeenkomst hebben we kort verteld wat de Maakplaats is en wat de doelen waren voor het project.

Op het kerstfeest hebben we een Maakplaatsproeverij gehouden. Alle collega's en vrijwilligers konden op deze manier kennis maken met robotica, programmeren en digitale fotobewerking. Collega's en vrijwilligers waren erg enthousiast en gaven aan door de Maakplaatsproeverij een beter beeld te hebben van de Maakplaats. Dit draagt er aan bij dat alle collega's en vrijwilligers beter en met veel enthousiasme de Maakplaats onder de aandacht van de klanten kunnen brengen. Sommige vrijwilligers waren zo enthousiast geworden dat ze zelf ook graag meer zouden willen leren en ook mee zouden willen doen aan Maakplaatsen. Hierdoor zouden we ook graag Maakplaatsen in samenwerking met bijvoorbeeld SeniorWeb of een vervolg les op de Klik&Tik cursus willen geven. Mensen kunnen dan naast het leren van praktische zaken ook ervaren dat ze bijvoorbeeld foto's kunnen bewerken en daar veel plezier aan beleven en vertrouwen in hun digitale

vaardigheden in opdoen.

Een vrijwilliger die ingewerkt werd op Stadsplein heeft meegekeken met een Maakplaats workshop.

Het meelopen met de Maakplaats is nog niet opgenomen in de inwerkprocedure van vrijwilligers.

De interne concurrentie verminderen.

Soms waren activiteiten voor de doelgroep, toen nog 4-12, gelijktijdig geprogrammeerd. Bijvoorbeeld het Nederlands voorlezen voor 2-6 jarigen op woensdagmiddag was gelijktijdig met de Maakplaats voor kleuters (4-6). Door de nieuwe missie worden er geen Maakplaatsen meer gegeven aan kleuters. Doordat de Maakplaats op donderdag is geprogrammeerd zal er ook minder overlap met andere activiteiten zijn.

Sommige activiteiten van de afdeling programmering hebben aansluiting en/of verlap met de Maakplaats. Bijvoorbeeld de kinderlezing: Hoe werkt een vliegtuig? Activiteiten die aansluiten met de Maakplaats zouden met een kleine aansluitende activiteit uitgebreid kunnen worden of het kan in de Maakplaats ruimte/ het Atelier plaatsvinden. Het is dus belangrijk dat de Maakplaats en de afdeling programmering goed op de hoogte zijn van elkaars programma. In de afgelopen drie maanden heeft er één gezamenlijk maandelijks overleg plaatsgevonden. Belangrijk dat deze overleggen blijven plaatsvinden.

Externe communicatie

De Maakplaats workshops duidelijk en structureel onder de aandacht brengen bij bijvoorbeeld BSO's.

Momenteel wordt er per schoolvakantie ongeveer aan één BSO Maakplaats workshops op locatie gegeven en dit wordt op verzoek gedaan.

Het doel is om vooraf inzichtelijk te hebben wie in welke schoolvakantie beschikbaar is en met die beschikbaarheid BSO'S zelf te benaderen om workshops op locaties te geven.

2. Drempels:

Financieel

Het doel is om de Maakplaats een drempelloze plek te laten zijn voor alle kinderen op financieel gebied.

Een Maakplaats van één uur zonder materiaalkosten kost voor leden €5,00 (€10,00 voor niet-leden) en een workshop met materiaalkosten kost €7,50 voor leden (€15,00 voor niet leden). De Maakplaats Club van 6 bijeenkomsten van 1.5 uur kost €49,00 voor leden (€98,00 voor niet leden).

Meerdere ouders/verzorgers/kinderen hebben kenbaar gemaakt dat ze wel geïnteresseerd waren in de Maakplaats maar dat het financieel niet mogelijk was.

Om het doel te behalen is er een samenwerking aangegaan met de Gemeente Amstelveen door middel van de Amstelveenpas. In de kerstperiode konden kinderen met een Amstelveenpas gratis deelnemen aan de Maakplaats. De Maakplaats workshops werden ook aangekondigd in een Amstelveenpasnieuwsbrief. Er hebben zich drie kinderen met een Amstelveenpas aangemeld voor een workshop. Voor de Maakplaats Club waren geen aanmeldingen met de Amstelveenpas. Er komt een nieuwe samenwerking voor de volgende Maakplaats Club. Er hebben zich ook mensen aangemeld met een Amstelveen winkelcentrumpas. Het is belangrijk om in de aankondiging van workshops met een Amstelveenpaskorting naast uitleg in de tekst ook een afbeelding van de Amstelveenpas te plaatsen om verwarring te voorkomen.

Taal

De workshops zo toegankelijk mogelijk maken voor kinderen met verschillende taalachtergronden en taalniveaus.

De workshops worden in het Nederlands gegeven en eventueel in het Engels vertaald. Sommige apps zijn in het Engels. Dit is nog erg lastig voor de kinderen van 7 jaar en ouder. Als de Engelstalige apps gebruikt moeten worden dan is het nodig dat de apps vertaald worden. Van de Engelstalige apps die nu in gebruik zijn is ook een Nederlandse vertaling gemaakt.

We hebben een idee ingezonden om een leskist over te nemen van Probiblio. Het was een succesvol idee. We hebben drie greenscreens en 12 iPads over mogen nemen. Het idee is om de internationale voorleesgroepen en de internationale gemeenschap van Amstelveen te betrekken bij de Maakplaats. Dit gaan we doen door tekstloze prentenboeken digitaal tot leven te laten komen met een greenscreen. Door eerst naar een verhaal te luisteren, in de moedertaal via de website prentenboekeninalletalen.nl en het daarna tot leven te laten komen is een effectieve verwerkingsopdracht voor de taalverwerving. Deze workshop moet nog gepland worden.

Leeftijd

Doel: De Maakplaats is voor kinderen van 7 jaar en ouder.

Door in de communicatie ons te richten op kinderen van 7 jaar en ouder hopen we te bereiken dat oudere kinderen zich ook welkom voelen om zich aan te melden voor een workshop. Een workshop voor kinderen van 7 tot 12 jaar kan voor een 12 jarige misschien toch als 'kinderachtig' worden gezien.

De Maakplaats richt zich in de programmering niet meer op kinderen van 4-6 jaar. Uit een eerder intern onderzoek bleek dat van de geannuleerde workshops het vaakst de workshops waren voor kinderen van 4-6 jaar waren. Tevens was er ook gelijktijdig met de Maakplaats workshops voorlezen voor kinderen van 2-6 jaar.

De materialen voor kinderen van 4-6 jaar zoals Duplo willen we beschikbaar stellen voor vrij gebruik in het Atelier.

Doel: ouders/verzorgers bewuster een keuze kunnen laten maken om kind voor een workshop voor oudere kinderen te laten deelnemen.

De workshops zijn inhoudelijk ontworpen voor een minimale kalenderleeftijd van de kinderen. Het komt voor dat kinderen die veel jonger zijn meedoen met de Maakplaats en vervolgens veel moeite hebben met de workshop.

Het is aan de ouder/verzorger om een kind in te schrijven voor een workshop voor oudere kinderen. Het zou helpen als er vooraf bekend is hoe oud de deelnemers zijn door op het aanmeldformulier deze optie toe te voegen. Bij een sterk afwijkende leeftijd kan voorafgaand aan de workshop contact met ouders worden gezocht en toelichting worden gegeven op de inhoud van de workshop. Ouders/verzorgers kunnen dan beter beslissen of het kind wel of niet mee gaat doen. Om vooraf aan de workshop de leeftijd van de kinderen te weten willen we op de aanmeldpagina vragen om de leeftijd. Aan de communicatieafdeling moeten we vragen of dit veld toegevoegd kan worden.

3. Ruimte

Een eigen vaste Maakplaats ruimte die voor meerdere creatieve doeleinden inzetbaar is.

Multifunctionele ruimte

Eind januari heeft de Maakplaats een eigen vaste ruimte gekregen in de bibliotheek. De ruimte heet het Atelier. In het Atelier kunnen namelijk ook andere workshops gegeven worden. Op deze manier kan het materiaal optimaal benut worden en kunnen de bezoekers met verschillende belangen (stil werken en ontdekken) toch in één bibliotheek samenkomen.

Het doel is om de internationale voorleesgroepen voor te laten lezen in de jeugdhoeke en ze daarna de mogelijkheid te geven om een verwerkingsopdracht in het Atelier te laten doen. Ook de andere jeugdprogrammering en de educatielessen kunnen plaatsvinden in deze ruimte. Het is de bedoeling dat het een uitnodigende plek is om interesse te prikkelen en dat het uitdaagt tot ontdekken, het liefst voor jong én oud.

Door de verhuizing is de Maakplaats al beter in het zicht van de bezoekers. Om de aandacht nog meer te trekken zou er een vitrinekast geplaatst kunnen worden met voorbeelden van (LEGO)bouwwerken. Er is een intern team opgesteld om invulling te geven aan de aankleding van de ruimte.

Openingstijden

Het Atelier wordt zo vaak mogelijk gebruikt door de Maakplaats, (jeugd)programmering, educatielessen en voorleesgroepen.

De Maakplaats Club vindt voorlopig op donderdagmiddag plaats in het Atelier. De jeugdprogrammering en de voorleesgroepen vinden hopelijk snel ook plaats na schooltijd en in weekend in het Atelier.

Om het gebruik van de ruimte te stimuleren zou het leuk zijn om een feestelijke opening te organiseren. Hiermee kunnen we hopelijk veel mensen op de hoogte brengen van de multifunctionele ruimte.

Om nog meer gebruik te maken van de materialen en de ruimte willen we graag een open inloop organiseren.

Kleuters zijn vaak vrij op woensdag- en vrijdagmiddag. Op de vroege woensdag- en/of vrijdagmiddag kunnen we bijvoorbeeld een Duplo inloop organiseren. Het is dan wenselijk om naast de begeleiding van een AIM-er hulp te hebben van een vrijwilliger, net zoals bij de babybib en peuterbib. Ook over de toegang moeten nog afspraken opgesteld worden. Het is namelijk belangrijk dat het géén opvanglocatie wordt.

4. Professionalisering

Om kinderen zich te kunnen laten ontwikkelen op het gebied van techniek, creativiteit en cultuur is het ons doel om te specialiseren op inhoud en niveau.

Er is veel materiaal in de Maakplaats aanwezig. Het materiaal wordt nog niet altijd optimaal benut, er zijn nog veel meer mogelijkheden. De workshops werden herhaald gegeven. Door ons te specialiseren in de materialen die we hebben kunnen we meer verschillende workshops met hetzelfde materiaal geven en de kinderen ook nog meer laten leren.

Het doel is om een Maakplaats Club op te richten.

Er zijn twee Maakplaats Clubs gegeven. Deze Clubs bestonden uit 6 lessen van 1.5 uur tussen twee schoolvakanties in. De Clubs werden op donderdag gegeven. Beide Clubs waren uitverkocht. Gedurende de lessenreeks neemt de moeilijkheidsgraad toe van de inhoud. Ook worden er koppelen gemaakt met verschillende materialen, bijvoorbeeld Lego WeDo en Scratch. De Club wordt nu op Stadsplein gegeven. Uit een klein onderzoek bij de ouders/verzorgers (n=10) van de deelnemers van de eerste club blijkt dat er een sterke voorkeur is voor de Maakplaats Club op donderdag (9) gevolgd door de vrijdag (4), zie bijlage 3 voor de volledige resultaten. Een kanttekening die gemaakt moet worden bij deze resultaten is dat de vragenlijst is ingevuld door 10 ouders/verzorgers van kinderen die deelnamen aan de eerste Maakplaats Club op donderdag. Het zou een goed idee zijn om de vragenlijst ook voor te leggen aan ouders/verzorgers van kinderen die deelnemen aan een (Maakplaats) activiteit op een andere dag.

Het doel is om de Maakplaats in Clubvorm te blijven geven en ook een parallelle Maakplaats Club op een andere dag en/of locatie te geven. Het streven is om na de zomervakantie ook een Club op een andere vestiging te starten. Het is belangrijk dat we ook daar uitzoeken op welke dag een Maakplaats Club de grootste kans van slagen heeft. Door een wachtlijst op te

hangen op de locaties waar ook een voorkeur voor een dag aangegeven kan worden kan er hopelijk een Club met genoeg deelnemers op een andere locatie starten.

Het doel is dat er op de verschillende locaties (BSO, school, Maakplaats en CultuurKabaal), verschillende workshops worden gegeven.

Er moet in kaart gebracht worden welke workshops waar worden gegeven. Door de Maakplaats Club zullen er al minder dubbele workshops gegeven worden. Hierdoor wordt voorkomen dat een kind op school en in de Maakplaats dezelfde workshop doet.

Als er duidelijk is wat waar en met welk doel gegeven wordt dan kan de inhoud daar op worden aangepast.

Partners

Onderzoeken en opstaan voor samenwerkingen met externe partners.

(Mogelijke) partners zijn internationale voorleesgroepen, Seniorweb en andere instellingen in de culturele omgeving maar ook bijvoorbeeld technische en/of lokale bedrijven. Het blijft belangrijk om zelf de instellingen en bedrijven te benaderen.

Bijlagen

Bijlage 1:

Stand van zaken

- Weinig/wisselend aantal deelnemers
 - o Voornamelijk jongens
 - o Woensdag/zaterdag; op beide dagen wisselend aantal deelnemers
- Concurrentie
 - o Woensdagmiddag activiteiten: sport en spelafspraken
 - o Andere activiteiten van de bieb: voorlezen of andere activiteiten gelijktijdig geprogrammeerd.
- Communicatie
 - o Website
 - Overzichtelijkheid van de Maakplaats pagina
 - Aantrekkelijkheid van het beeldmateriaal
 - Up-to-date tekst en beeldmateriaal
 - o Zichtbaarheid
 - Extern: zichtbaarheid van de Maakplaats vanaf buiten
 - Intern: bewegwijzering, materialen of projecten kunnen beter worden gepresenteerd
- Samenwerkingen
 - o Intern: partners van de bieb zoals bv voorleesgroepen
 - o Extern: 'buren' zoals bv. Cobra etc.
- Meertaligheid
 - o Taalbeheersing deelnemers; Maakplaats is in het NL met Engelse vertaling.
 - o Apps in het Engels; nog erg moeilijk voor deelnemers
- Beperkte doorlopende leerlijn
 - o Dezelfde workshops worden zowel op school, in het buurthuis als in de Maakplaats gegeven.
 - o Dezelfde workshops worden herhaald gegeven

Bijlage 2:

SWOT Analyse

Extern:

Bedreigingen voor het voortbestaan van de Maakplaats

- Aantal deelnemers
- Concurrentie
- Zichtbaarheid

Kansen voor de Maakplaats

- Subsidie
- Lokale partners
- Aandacht voor digitale geletterdheid

Intern:

Zwaktes van de Maakplaats

- Verhouding jongens/meiden
- Interne onbekendheid
- Communicatie
- Interne samenwerking
- Toegankelijkheid
- Eigen concurrent
- Toepassing materialen/kennis
- Continuïteit
- Opbergruimte
- Tijd

Sterktes van de Maakplaats

- Team
- Eigen ruimte
- Ervaring
- Evaluaties
- Materiaal
- Enthousiasme

Bijlage 3: Favoriete dag voor een Maakplaats Club

Uitkomst van de enquête onder de ouders/verzorgers van de Club deelnemers naar de vraag op welke dag de Maakplaats Club het beste kan plaatsvinden.

Dag	Aantal
Maandag	2
Dinsdag	3
Woensdag	2
Donderdag	9
Vrijdag	4
Zaterdag	2
Zondag	2